

De Drie Goddelijke Deugden

Ravels Weelde Poppel

Tijdschrift van Heemkunde- en Erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius vzw

Jaargang 22, nr: 86: December 2017

Inhoud

Voorwoord.....	1
Lief en leed	2
In memoriam Ad Rens	3
't Jongenstehuis te Weelde-Statie.....	4
Vorbije Activeiten	25

Lidmaatschap

Voor 20 euro bent u lid van onze Heemkunde- en Erfgoedvereniging.

Ere-lid kunt u zijn voor een jaarbijdrage van 30 euro.

(Onze vereniging kent enkel het systeem van gezinslidmaatschap.)

U ontvangt 4 x per jaar een nummer van tijdschrift "De Drie Goddelijke Deugden".

Ook hebben leden en hun gezin steeds gratis toegang tot het Museum Aan de Grens (MAG) " 't Kaske" te Poppel.

Tevens kan er aan de meeste activiteiten van onze vereniging gratis worden deelgenomen.

Opzegging van het lidmaatschap kan jaarlijks kenbaar gemaakt worden voor 1 december.

Voorradige publicaties

Steeds op aanvraag te bekomen. Zie contactgegevens.

Afbeelding voorblad: Detail uit een Gobelin voorstellende "Bezoek van de drie wijzen aan het kind Jezus".

Dit Belgische tapijt, van de school van Pieter van Aelst, hangt in het Vaticaanse Museum in de "Galleria degli Arazzi". De tapijten die er hangen zijn aangeschaft tijdens het Pontificaat van Paus Clemens VII (1523-1534) en hingen aanvankelijk in de Sixtijnse kapel (1531).

(Foto: collectie BVH)

Foto's achterblad: Fotocollage van de kerststallen en beeldengroepen in "Groot Ravels"

Van boven naar onder: Ravels, Poppel, Weelde en Weelde-Station.

Deze foto's zijn gemaakt in december 2016 door onze jeugdige heemkundevriend Milan Van Haeren (8jr.).

Voorwoord

We hebben het dit jaar al eens vermeld dat onze vereniging reeds 40 jaar bestaat.

Het is in alle stilte gepasseerd buiten de feestelijke opening in mei van de tentoonstelling “ZORG in RAVELS doorheen de eeuwen”. 40 jaar verenigd zijn is niet niks.

Onze kring wordt al ruim 40 jaar gedragen door mensen met een passie en een onbaatzuchtige inzet om ons ERFGOED te beschermen in de brede zin van het woord. Zeker als we er even bij stilstaan dat de laatste jaren het vrijwilligerswerk in een dal zit. Dit heeft te maken met veel socio-economische factoren en een veranderende levenswijze van onze bevolking. We zien dan ook nationaal en in onze regio verenigingen ter ziele gaan juist omwille van het gebrek aan vrijwilligersanimo. Ik ga hier niet verder op in omdat we dagdagelijks geconfronteerd worden in de verschillende nieuwsmedia met deze realiteit.

Een aspect zou ik even scherp willen stellen.

Wat zou het economisch gevolg zijn voor onze samenleving mocht al dat vrijwilligerswerk niet gratis gedaan worden door deze vrijwilligers? We vinden deze steeds zeldzamer wordende soort van mensen in scholen, bejaardenhuizen, parochies, ziekenhuizen, derde en vierde wereld (vroeger spraken we pejoratief over ontwikkelingswerk), allerlei verenigingen van zowel sportieve als culturele aard en er zullen zeker nog talloze vrijwilligers zijn die ik vergeet op te sommen. Maar de hamvraag blijft: wat zou dan het economische gevolg zijn voor onze samenleving? De laatste jaren wordt er wel eens gesproken om de statuten van deze mensen eens onder het vergrootglas te leggen en er wordt wel eens een financiële tegemoetkoming voorgesteld. Maar een of andere steun aan de individuele vrijwilliger is een zeer moeilijk te benaderen onderwerp.

Onze vereniging hoopt nog jaren door te kunnen gaan of dit bewaarheid zal worden, zal de toekomst uitwijzen. Als we zien hoe het leven de ene dag een lach is en de andere een traan dan denken we aan Nelly Zegers die in het vorige tijdschrift nog gevierd werd voor haar honderdste verjaardag en op de korte tijdspanne van drie maanden ons verlaten heeft. Zo heeft ons bestuur Ad Rens verloren die met zijn praktische insteek een onmisbare schakel was.

Maar, we moeten verder...

Zo is er binnenkort in januari de nieuwjaarsreceptie met lezing, begin april is er de jaarlijkse uitstap waar u meer informatie over vindt in de activiteitenagenda meegeleverd in uw tijdschrift en op 13 mei zullen we de nieuwe tentoonstelling feestelijk met heel wat muziek openen!

Ik ben verheugd u, voor de zevende maal reeds, namens onze vereniging een zalig Kerstmis en een gelukkig nieuwjaar te wensen.

Vergeet vooral niet te genieten van de foto's van Milan Van Haeren (8 jaar, één van onze jongste leden) op het achterste buitenblad met de kerstsfeer in Ravels vorig jaar.

“Vaert wel ende levet scone!”

Luc Andries, voorzitter

Lief en leed

Graag feliciteren wij met hun diamanten bruiloft (60jaar):

De heer en mevrouw Meeusen-Nooyens te Poppel op 2 juli 2017

Graag feliciteren wij met hun gouden bruiloft (50 jaar):

De heer en mevrouw Steehouder-Uittenhout te Weelde op 23 augustus 2017

De heer en mevrouw Jansen-De Winne te Poppel op 22 september 2017

De heer en mevrouw Maes-Van Hees te Klein-Ravels op 29 september 2017

Graag feliciteren wij met hun huwelijk:

Steven Paulussen en Marloes Dickens

Onze deelneming betuigen wij bij het overlijden van:

Ad Rens, echtgenoot van José Schlappi, overleden te Poppel op 11 september 2017

Jan Vermeeren, zoon van Marc en May Vermeeren-Maes, overleden te Ravels op 24 september 2017

Nelly Zegers, echtgenote van Nelles Havermans, overleden te Ravels op 29 september 2017

Rosa Moonen, weduwe Theo Swaan, overleden te Ravels op 23 oktober 2017

*Om zeker te zijn dat we niemand vergeten te vermelden, vragen wij u ons op de hoogte te brengen via één van de bestuursleden,
e-mail of briefje aan: Nicolaus Poppelius, Dorp 64, 2382 Ravels-Poppel*

In memoriam Ad Rens

Beste José, kinderen, familie en vrienden.

José,
onze vereniging Heemkunde- en Erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius heeft Ad en jou leren kennen een zestal jaren geleden. Onmiddellijk hebben jullie allebei een actieve rol opgenomen binnen de vereniging.

Doorheen de jaren hebben we door jullie verhalen over je kinderen, schoonkinderen en kleinkind Amalia, jullie gezin en familie leren kennen. Met recht en rede zijn jullie fier op jullie nakomelingen.

Met jullie verhuizing naar Poppel is hij als kleinzoon van de vroegere Poppelse smid Aarts teruggekeerd naar zijn familiewortels.

Voor onze vereniging heeft Ad veel betekend.

Hij was een volbloed vrijwilliger, hij stond voor alles open, hij leefde zijn toezeggingen stipt na en als het binnen zijn mogelijkheden lag, ging hij er de volle 100% procent voor.

Hij heeft als bestuurslid bijgedragen aan de werking en de realisatie van mooie projecten.

Zo is de restauratie van de kapel hier een beetje verder op Nieuwkerk een deel van zijn levenswerk.

De verwezenlijking van onze Eerste Wereldoorlog tentoonstelling samen met de collega's uit Goirle oogstte veel belangstelling en genoot van zijn bijdrage.

Vaak kwam hij verassend uit de hoek met simpele maar degelijke oplossingen.

Hij was een man met een visie en niet twee, maar vier of meer rechterhanden.

Bestuursmatig was hij gezegend met een nuchtere kijk op de dingen en een groot relativeringsvermogen.

Hij heeft zich ingezet voor onze vereniging zolang hij kon en genoten van het leven zo lang het mogelijk was. Vorig jaar augustus was hij nog van de partij bij het etentje na de fietstocht.

Hij heeft met weinig middelen voor ons kasten gemaakt, extra verlichtingen en niet te vergeten de praktische kledingkapstokken voor het museum.

Ad, wij zullen jou steeds blijven herinneren door de praktische oplossingen die je ons hebt aangereikt, zoals de lichtschakelaar bovenaan de trap in het museum.

Hij is niet meer in ons midden, maar door zijn kinderen, Amalia zijn eerste kleinkind, het tweede kleinkind op komst en al zijn realisaties, wel altijd bij ons.

José, kinderen, familie en vrienden;
mogen kostbare herinneringen en de liefdevolle aanwezigheid van ons om jullie heen, jullie helpen en troosten in deze beproeving.

't Jongenstehuis te Weelde-Statie

Door: Maria Vloemans / Opmaak en aanvullingen: Bas Van Haeren

De basis van dit artikel is een thesis, van Maria Vloemans, tot het bekomen van het diploma van Bijzonder Onderwijs aan het Medico-Pedagogisch Instituut te Duffel. Het origineel document bevindt zich thans in het Archief- en Documentatiecentrum van Heemkunde- en Erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius vzw. (De tekst is volledig overgenomen uit het origineel.)

I Ter inleiding

Er is wellicht geen eeuw in de geschiedenis, dat de belangstelling voor het kind zo groot is als in deze 20ste eeuw. De aandacht van de vele geleerden is naar het kind gericht. De physiologen (*fysiologen*) besturen de bouw en de groei, de phygologen (*psychologen*) onderzoeken de taal van het kind, de dichters en schrijvers hebben open oog voor het kind. Ook de kinder- en jeugdpsychologie is tot een wondere ontplooiing en interesse gegroeid.

De opvoeding van de jeugd is een zwaar probleem.

In normale omstandigheden is het voornaamste opvoedingscentrum de familie, en de grote opvoedster is moeder.

Maar helaas! Er zijn kinderen die in zulke middens verblijven dat de familiale verhouding een ontredde schept die een passende opvoeding onmogelijk maakt.

Te allen tijde zijn er mensen geweest die de noden van hun volk, en ook dus van de jeugd aanvoelen, denken we maar even aan de Hongaarse priester E.H. Stephaan Rogoëzi, die zijn "arendnest" opbouwde waar hij zijn arendsjongskens een degelijke tehuis en opvoeding zou geven. Aan een Don Bosco, de vader van de verwaarloosde Turijnse jeugd. Zo zullen we in ons werk spreken van jongenstehuis, waar zo vele jongens van uit een ellendig milieu, werden overgebracht naar een veilig opvoedingsmidden, zonder hetwelk ze wellicht tot een duistere onveilige toekomst waren veroordeeld.

Langs die zijde bekeken, past ons werk als thesis in de cursus van abnormalen, gezien de bedoeling van zulke instellingen zich richt naar de heilopvoeding van sociaal misdeelden.

We geven zo trouw mogelijk de feiten en beschouwingen weer zoals we het hebben kunnen vaststellen uit bezoeken en genomen inlichtingen bij het bestuur en de opvoeders van het jongenstehuis te Weelde-Statie bij Turnhout.

II Geschiedkundig overzicht

Naar inlichtingen en gegevens kunnen we naar historiek opmaken:

De stichter van het jongenstehuis van Weelde is Eerwaarde Heer Cornelis, die eveneens de stichter is van het jongenstehuis te Mechelen en te Niel.

Na zijn studiën te Rome aan het Belgische College voltrokken te hebben kwam E.H. Cornelis terug in Vlaanderen en was een jaar professor Wijsbegeerte en Godgeleerdheid te Neerwaver. Daarna werd hij onderpastoor benoemd op de St. Romboutsparochie te Mechelen. Hij legde er een buitengewoon ijver aan de dag om overal hulp en leniging, troost en opbeuring te brengen zowel in burgers als in arbeidsmiddens, want de tijden waren hard. De oorlog had onmeedogend gewoed over ons land en er was een erbarmelijke nasleep die erge wantoestanden schiep.

E.H. Cornelis bezielde met een St. Paulus ideaal stond te midden van de zijnen en vooral de nood van de jongste en meest hulpbehoevende schaapjes ging hem naar het hart. Hij wist dat woorden en predikaties hier geen of weinig hulp konden bieden. De daad moest hier gelden. Wat ge de minste der mijnen doet hebt ge aan mij gedaan en nog, Wie een dezer kleinen in mijnen naam opneemt ontvangt mij zelf.

In het patronaat voelden de jongens zich bij E.H. Cornelis als bij een goede vader. De Herder kende gauw zijn schapen. Hij wist dat de jongens gebreken en fouten hadden maar hij ontdekte evengauw dat onder die verwilderde haardos en die onverzorgde kleedij, kinderen staken met een edel karakter en een goed hart, maar ze moesten gevormd worden. Mocht men hen zo maar laten verloren gaan?

De steun, de aanmoediging, de genegenheid die ze thuis niet vonden en hun ontredderd familiaal midden, vonden ze wel in het Sint Romboutskranske want E.H. Cornelis beschouwde elke jongen als zijn eigen kind. Hij hield hen bij zich zolang hij kon, maar 's avonds zag hij ze dan weggaan met verdriet in 't hart en een traan in de ogen.

Omstandigheden door God also geschikt gaven aanleiding tot het stichten van het jongenstehuis. Het begon in 1921 met een paar jongens. Een arme vrouw wier man een verstokte dronkaard was, lag op sterven; haar enige bekommernis was: "Wat zal er met mijn kindje gebeuren?" E.H. Cornelis beloofde aan deze moeder zelf voor het kindje te zorgen; na haar verscheiden nam hij het dan ook tot zich

Een paar weken later had E.H. Cornelis een zieken jongen opgenomen en er zijn bed aan afgestaan, hem koesterend als zijn bloedeigen kind. De broer van den zieke, "de Staf" liep op den dool; moeder was gevaarlijk ziek en vader....bekommerde zich sinds lang meer over hen.

E.H. Cornelis kon het over zijn hart niet krijgen en zorgde voor de twee kinderen: den zieken liet hij naar zee gaan en de Staf bracht hij onder in het Sint Romboutskranske. In de feestzaal werd een alkoof getimmerd; 's middags kwam de Staf bij E.H. Cornelis eten. De Staf had een tehuis gevonden...en daarmee was het "Jongenstehuis" geboren.

De poging van E.H. Cornelis om de jongens uit het rotte milieu weg te halen en ze een reine, katholieke atmosfeer te laten inademen, had zijn spoor gevonden. De Staf stelde het daar goed en was het dra gewoon. De "Jokke" een vriend van hem, ook 'n sukkelaar, had al dikwijls laten horen dat hij het thuis niet meer kon kroppen en dat hij ook graag het lot van den Staf zou willen delen. En..."Staf, ge moest eens een goed woordje doen." Den Staf deed dat woordje bij Mijnheer en met een lachend gezicht deed Jokke zijn intrede. Vele kamaraden van Staf en Jokke hadden maar een verlangen: zo spoedig mogelijk in 't Kranske te mogen komen wonen. Dan gebeurde het dat er moeders hun kinderen smekend kwamen aanbieden, want ze zaten in ongelooflijke miserie. Andere kereltjes werden van de straat opgenomen door weldoende juffrouwen en naar E.H. Cornelis gebracht. Na korte tijd stonden er in de feestzaal van het patronaat een tiental alkoven en enkele wastafeltjes.

Lang duurde het niet of het nieuw werk van liefdadigheid was gans Mechelen door gekend en 't kreeg van verschillende parochiën arme stakkers onder zijn bescherming.

Na een jaar van zwaar labeur, miskenning en tegenwerking, had E.H. Cornelis reeds een vijftiental jongens in het patronaat ondergebracht. Het waren jongens van verschillenden ouderdom; De oudsten gingen in den dag naar hun werk, de kleinsten naar school. 's Namiddags kwamen allen naar het kranske terug en namen samen met E.H. Cornelis hun gemeenschappelijk maal waarvoor brave handen reeds hadden gezorgd.

Verschillende juffrouwen stelden bereid om het kleergoed te herstellen en de Zusters van Liefde, Maricollen en Apostolinnen zorgden er voor, dat de jongens 's zaterdags zuiver linnen konden aantrekken.

E.H. Cornelis bracht zijn avonden door bij zijn mannen, en wanneer ze rustig onder de dekens lagen en de nodige bewaking in orde was, ging E.H. Cornelis naar zijn huis. Lang duurde het niet of hij besloot maar zijn eigen alkoof op te timmeren in de feestzaal.

Naargelang het aantal jongens steeg moesten dan ook de zalen van het patronaat één voor één worden ingepalmd. Met spijt zag het vroeger zo bloeiend patronaat al zijn zalen ontnomen worden.

De ruime feestzaal was in een grote slaapzaal herschapen. Alkoven werden getimmerd, kleerkasten geplaatst, wasgelegenheid aangebracht.

Elke jongen kreeg zijn klein kamertje en maakte er een intiem nestje van. Ze hingen er in hun hele schat: kadertjes, prentjes, tekeningen, schilderijtjes en eigenhandig uitzaagwerk; enige kweekten er zelfs bloemen en bij de kleinsten ontdekte men soms meikever-kweeijen en vliegenmenageries in stekjesdozen.

De benedenzalen werden ook ingepalmd: de eerste werd eetzaal: lange tafels en banken maakten er het schamel mobiel van uit. De tweede zaal bleef speelzaal: hier werd niets veranderd, alleen een ketel van de centrale verwarming werd er geplaatst. De centrale verwarming was hoogst nodig want de kinderen lagen in den winter bijna vastgevroren in hun bed.

De derde zaal voor de jeugdwerken. De vierde zaal werd studeerzaal; schoolbanken en een boekerijkast werden aangebracht. De laatste eindelijk, werd de kleedkamer; dit is de zaal waar bereidwillige juffers tijdens hun vrijen tijd de altijd nodige reparaties kwamen doen; de zaal waar den door de slag gehavende broeken en jassen zich onophoudelijk kwamen opstapelen, nevens den hoog door de kousen en vuil goed.

De zaal, waar, zoals een kleine snaak het meesterlijk typeerde:

“Ons goei dingen gedurende de week achter slot hangt, opdat we het niet zouden aandoen om mee te spelen”.

De voorkamer werd de keuken. Al had dit vertrek geen buitengewonen aantrek noch om zijn grootte, noch om zijn beschildering, toch moest men er gedurig de kleinen snaken die suikertjes kwamen bedelen, buiten zetten en de grootsten die er alleen een sympathiepolitiek op na hielden met den kok “manu militaire” weggagen. Voegen wij er nog bij dat de koterijen die de gewone patronaten ontsieren, zowel als de plaatsen onder de trappen, in het jongenstehuis als koolkelders en voorraadkamers fungeerden.

Zo trok het jongenstehuis onder de zekere bescherming van de Kleine H. Theresia van het Kindje Jezus – die als patrones werd aangesteld – de harde pioniersjaren door.

Hard en benepen waren de jaren voor E.H. Cornelis.

Heel zijn geldelijk vermogen had hij reeds ten beste gegeven; hij had nog slechts et patronaat, zijn jongens en de daarbij drukkende schulden. Doch E.H. Cornelis had een groot vertrouwen in O.L.Heer, en daarbij een keiharden wil, kenmerk der Vlamingen, zoals men zegt, en een immer lachend gezicht.

Aanhoudend kwamen er jongens bij, nooit daalde het getal der beschermelingen immer exelcior.

Gelijk het toen ging kon het niet blijven duren.

Reeds had het getal jongens de vijftig, ja zelfs de zestig bereikt, er moest kost wat kost uitgezien worden naar andere lokalen. Er werd besloten te bouwen en het duurde niet lang of het huidige Jongenstehuis rees de lucht in. Bouwen was niets, maar het betalen....Een arme onderpastoor die 400.000 fr. moest betalen en nog een geheel gebouw garnieren en bemeubelen dat leek wel ondoenlijk; en toch, en toch, 'n bereidwillige architect tekende de plannen en hield toezicht op de werken, - gratis natuurlijk – en dra stak het Jongenstehuis, als eerste wolkenkrabber van Mechelen, boven de omliggende huizen uit.

Een menslievend meubelmaker kwam en bemeubelde gratis geheel het tehuis.

En zo zijn we gekomen tot het huidige schone gebouw in modernen trant opgetrokken.

De voorkelder werd ingericht als wasplaats; den achterkant is de keuken met daaraan verbonden voorraadkelders. Op het gelijkvloers hebben we de ruime eetzaal, met het bureel van Mijnheer en de ontvangstplaats. O het 1^e verdiep een paar partikuliere slaapkamers, de ziekenzaal en de slaapkamers der kleinsten. Op het 2^e en 3^e verdiep twee grote slaapzalen per verdiep met middenin het kamertje voor den oppasser. Gans dit grote gebouw is goed verlicht en in elke slaapkamer bemerkt men slagamen die dag en nacht openblijven. W.C. en waterleiding is op iedere verdieping aangebracht en gans het gebouw door loopt de centrale verwarming.

Doch E.H. Cornelis werd de mening toegedaan dat het voor velen van zijn vormelingen in de stadslucht niet meer deugde. En wat deed hij? Hij kocht gronden in Weelde Statie (Turnhout) en aan een van zijn helpers werd de missie toevertrouwd en helemaal zonder finantielen (*financiële*) steun werd ginder het Jongenstehuis opgericht en de landelijke afdeling was geboren.

Met al te geringe finantiële (*financiële*) middelen werd het tehuis gebouwd.

Den 26^e juni 1936 werd het door Mgr. Cruysberghs ingewijd, bijgestaan door E.E.H.H. Coole en Cornelis.

Daar in die mooie kempische heide, waar de mastbomen, het heidekruid en de kikvorsen- dit alleen 's avonds, wanneer een verkwikkende dauwgordijn als over de vlakte schuift- tronen en tierren en hoogtij vieren, ligt de landelijke afdeling van het Jongenstehuis.

De splinternieuwe gebouwen staan daar en omvatten natuurlijk; woon- slaap- en ontspanningsgelegenheden, met verderop een stal, een groot kiekenkot. En rond dit alles ligt een vers omgeploegde heide, want hier wil E.H. Cornelis flinke boeren kweken die den roep van de aarde zullen beantwoorden.

Het staat daar weliswaar bewoonbaar, maar nog verre van voltooid; er dient nu weer gewacht tot betere tijden, de beschikbare gelden zijn verbruikt en aan verdere uitbreiding is voor 't ogenblik niet te denken.

III Waarom het Jongenstehuis werd opgericht

Het gezin is het beste opvoedingsmilieu van het kind-als het gezin gezond is.

De moeder is de grote pedagoog. Ze is haast niet te vervangen.

Maar jammer genoeg zijn er meer dan 50% ontredde gezinnen. En daar de kwaliteiten van den opvoedingsbodem in ruime mate de zwaarte van het groeiend individu bepalen kunnen we vaststellen dat zo wat meer dan de helft, zelfs 60% van de misdadige kinderen komen uit een ongunstig huiselijk midden t.t.z. een arme ontredde, onregelmatige, onenige educatief minderwaardige of tuchteloze familie.

A. Het gezin is de cel van de maatschappij; daarin wordt het kind geboren en opgevoed; daarin wordt het kind zijn karakter gevormd en van daaruit krijgt het als een merkteken voor gans z'n leven mee. Het gezin is de kern van den staat; het schenkt hem zijn bevolking, zijn werkkrachten, zijn weerbaarheid....zijn leefbaarheid. De gezinsopvoeding moet er voor zorgen de kinderen te vormen tot goede staatsburgers.

B. Het gezin is het normale milieu waar het kind zijn godsdienstige opvoeding krijgt. Daar leert het zijn eerste gebeden stamelen en het eerste onhandig kruiske maken; daar worden de zaden gelegd van gans zijn geestelijk leven. Het gezin is de kern van het geestelijk leven der Kerk; zonder goede gezinnen onmogelijk een christelijk volk. Het gezin is de eerste en van natuur meest aangewezen hof waarin de bloesems van het christelijk leven bijna als vanzelf moeten opkomen en ontluiken.

C. tenslotte vormt het gezin de persoonlijkheid van het kind dat er zijn opvoeding ontvangt. Het individu, vanaf moeders schoot tot zijn eerste 20 jaren blijft normaal in het gezin. Daar slaapt het, woont het, werkt het, wordt het gevoed- goed of onvoldoende- , daar ondergaat het 't opvoedingssysteem van vader of moeder of van beiden, daar ziet het goede of slechte familiebetrekkingen.

Wat zien we in deze moderne tijden? Wat blijft er nog van 't familieleven over?

Moderne levenswijze en helaas synoniem geworden van: failliet van 't familieleven.

Hij die enigszins in voeling stond met het leven in onze stadsachterbuurten moet weten dat vele kinderen uit de volksklasse verloren gaan omdat ze een thuis missen en aldus tot straatlopen en karweitjesjagen verplicht worden. Niet alleen in de arbeiderswijken loopt het mank, maar ook in de meeste burgerfamilies heerst de kwaal.

Eerstens hebben we daar die moderne huwelijken met de leuze: "geen kinderen"; ofwel "slechts één" met als natuurlijk gevolg het verwennen en het verkeerdelijk opvoeden van die kinderen.

Al de lusten en verlangens van het kind worden ingewilligd, het droomt van iets... 'n 't heeft het reeds; de snoep wordt dagelijkse spijs en belet een normale opvoeding.

Alle inspanning wordt hen te veel; ze leren niet goed in de school, gewennen zich niet een tucht, worden zelfzuchtige karakters.

De uithuizigheid der ouders brengt de kinderen lang op straat, in pikdonkere hoekjes en kantjes der stadsachterbuurten...daar is 't plezierig en gezellig. Ergens in 't donker waar geen mens hen zien kan, doch zij iedereen zien komen en gaan; daar vertellen en lachen en...elkaar zedelijk rot maken.

De uithuizigheid der moeders- dikwijls gedwongen om het nodige geld te verdienen- verhoogt de kansen der misdadigheid der jeugd.

De late uurtjes en de vroege van den volgenden dag zijn de gezelligste in de café's en danszalen.

"Enige kinderen" mogen met hun ouders vroeg mee naar die plaatsen die lichamelijk en moreel veel verwoesten.

Te weinig nachtrust brengt bleke, ongezonde, slaperige en dromende kinderen mee.

De onderwijzers bestempelen dit als Maandagziekte der kinderen....'t Woord is niet heel precies want er is maar één Maandag in de week en zulke feiten gebeuren meer per week. Het kind is lichamelijk overspannen, het komt in milieu's waar het hoort praten over zaken waar het nog niet rijp voor is.

Weinig talrijk zijn de goede leerlingen onder zulk volkje.

Huiselijke onenigheden wantoestanden, krakende armoede en overbevolkte krotwoningen hebben als eerste slachtoffer: onschuldige kinderen. Onnodig verder uit te weiden over de schadelijke gevolgen voorkomend uit het feit dat een kind onwettig of aangenomen is; dat vader veel of langdurig afwezig is; dat één der ouders verdwenen of gestorven is; dat er een stiefvader of een bijzit in de plaats kwam; of nog dat het kind lang voor, zo niet na al de andere werd geboren.

“Armoede is slechts relatief en zover gevaarlijk als zij de matige verhouding tussen wettige verlangens en onweersaanbare begeerten over stuur voert. Dat de armoede en haar ontbering nauw samenwerkt met de andere effecten ervan, hoeft geen betoog: de nadelige bevindingen welke een kind opdoet dat slaapt op dezelfde kamer als gehuwde lieden en meermaals het bed moeten delen met personen van het andere geslacht, en dat de losbandigheid van het onbewaakte straatvermaak meesmaakt, spelen alvast een eerste plan- rol in de verwekking der misdadigheid, omdat uit deze omstandigheden de meeste mentale terug- en nawerkingen zijn te verwachten.

“In den zin dat wij de omgevingsoorzaken als werkelijk invloedrijk aanzien ten overstaan van de misdadigheid, is de manier van opvoeden dan ook uiterst betekenisvol. De onwrikbare gestrengheid en overdadige bestraffing of kastijding bv. welke een vader zijn zoon doet ondergaan, bepalen soms rechtstreekse reactie's, en meestal diep invretende geestelijke antagonismen en gecompliceerde processen die rechtstreeks tot daden van losbandigheid, neiging tot stelen, enz. kunnen leiden.

10% van de jeugdige misdadigers hadden van te grote strengheid te lijden, wijl bij 25% de al te weke huishoudelijke discipline aansprakelijk kon worden gesteld (weke, zieke, overlaste moeder, veelvuldige inmenging van grootouders, enz.) de meest verderfelijke opvoedende methode is nochtans die welke schommelt tussen deze beide uitersten, de doenwijze volks betiteld als: “eenmaal te bot andermaal te zot”, daar waar geen de minste codex bestaat en het ingrijpen helemaal van het humeur afhankelijk is, of nog daar waar de verschillende (meerdere) opvoeders eigen wijs over de te gebruiken middelen oordelen, elkaar tegenwerken of zelfs, op de meest pathetische ogenblikken met elkaar redetwisten, gaat het schip op drift en de ramp tegemoet.”

Hoe gemakkelijk is het tegenwoordig niet voor de ouders om van hun kind gedurende vele uren af te zijn; voor twee frank een helen avond in de cinema; de ouders hebben heel den avond voor zich vrij, letten niet op den aard van den cinema, noch op de waarde van de film waarheen ze hun kinderen sturen...en “ge zult ons dan wel komen vinden in café X.”

Klagen we alvast maar eerst over de cinema: 7% jongens en 1,4% meisjes hadden een ware passie voor cinema; daar de meeste volkskinderen gewone cinemabezoekers zijn is de werkelijke draagkracht als misdadigheidsfactor niet te berekenen. Alleen kunnen we verzekeren dat het kind, door de spanning waarin het wordt gebracht, een stel van intens- levende visuele geheugenbeelden bijhoudt, welke dynamisch uiterst actief op zijn geestesleven, inwerken, bijzonder nog omdat het kind zeer beïnvloedbaar is en een ware imitatieve kracht bezit.

“Waren die na te bootsen beelden nu nog van morele waarde; doch wij weten maar al te goed hoe misdaad en ontucht steeds maar met allerlei sausen herhaaldelijk terug in de donkere zalen worden opgediend en sympathiek gemaakt, wijl de duisternis te meer de vervaarlijkste mengeling van lichamen en ongeziene vrijheden bewerkt en een aantal van kwade gewoonten en misdrijven verwekt, welke naast het zichtbaar verderf, voor vele levens ook nog een “verborgen” verwoesting meebrengen zullen.”

(uit: “Oorzaak der Misdadigheid bij de Jeugd” van Dr. R. Dellaert)

E.H. Cornelis nu, kende volledig deze wanordelijke toestanden in de gezinnen; hij kende het wel en wee zijner patronaatsjongens; hij wist hoe het bij hen thuis gestaan en gelegen was.

Hij kende de mannekes die aan het Hotel “Cecil” op de grote markt en aan het Hotel “Astoria” op de Yzeren Leen de auto's opwachttten om wat geld te verdienen.

Anderen die langs de Groentenmarkt slenterden tot hun een of ander vuil karweike te beurt viel.

Ook diegenen die den godgansedag aan hun lot overgelaten waren; nog anderen die, tegen dat vader naar huis kwam, liever de straat kozen dan thuis te blijven waar ze toch niets anders hoorden dan ruzie...en waar ze voor niemand partij mochten kiezen of er vielen slagen.

Dr. R. Dellaert geeft volgende statische gegevens nopens de oorzaken der criminaliteit:

	Jongens	Meisjes	Middencijfers
Erfelijke oorzaken	226,3	285	276,8 %
OMGEVINGSOORZAKEN	373,3	394,1	411,5 %
Physische oorzaken	122,3	155,9	145,1 %
Psychische oorzaken	325,6	326,7	380,4 %

“In orde van veelvuldigheid als verwekker van jeugdmisdadigheid komt dus eerst de omgeving.”

“Opvallend in die cijfers is de grote overtol procent.

Wanneer we de middencijfers samenstellen zonder rekening te houden met de erfelijke oorzaken, wier inwerking mag aanzien worden als berekend in de andere, zo komen we tot het totaal van 937 % werkzame factoren. Dat betekent dat in het algemeen, bij elk jeugdig misdadiger, 9 tot 10 factoren werkzaam zijn geweest om hem zo ver te brengen.”

We besluiten: de omgeving is voor het verwaarloosde kind voor meer dan de helft oorzaak van verderf. Vandaar de noodzakelijkheid de kinderen uit hun slecht milieu te halen om ze te brengen in een milieu dat beter voor hen past. Zo'n milieu is het Jongenstehuis; daarom is zijn bestaan een grote noodzakelijkheid voor onzen tijd.

Waarom zult u vragen, deze kinderen niet naar een stadswezenhuis of een staatsinstelling gezonden?

- 1) Stadswezenhuizen zijn in den regel alleen voor wezen en halfwezen; anderen kinderen worden er niet aangenomen.
- 2) Het verblijf in dergelijke gestichten is strikt bepaalt tussen een beginouderdom en een eindouderdom: in geen geval wordt dien overschreden.
- 3) Deze gestichten zijn vaak al te zeer beïnvloed door de politieke meerderheid in de openbare besturen. De godsdienstige opvoeding loopt dan ook dikwijls gevaar: daarom is een katholieke instelling niet alleen wenselijk, maar noodzakelijk.

Het Jongenstehuis is geen tuchtschool, geen weeshuis, ook geen kosthuis.

't Is een tehuis in de volle zin van het woord.

Men voelt het trouwens als men het bezoekt, het laat een weldoende indruk na op de bezoekers, omdat zij er gelukkige jongens hebben zien spelen, werken, studeren als in een groot huisgezin.

De familie- en kinderfeestjes, die elk ideaal familiemidden kenmerken, worden in ere gehouden. De jongens kennen wat goed de Sinterklaas, Greef van Half-Vasten, klokken van Rome enz.

Het brengt hen vreugde van traditionele lekkernijen.

De zondagen, de hoogdagen en feestdagen worden gevierd aan 't tafel en door namiddagwandeling.

De familiefeesten: Eerste en Plechtige H.Communie, Vormsel worden gevierd als in familiekring.

Al de interesse concentreert zich rond de feestelingen in hun nieuw pak aan de eretafel gezeten.

Het grote voordeel is wel dat in het Jongenstehuis zonder verpozen gestreefd wordt om het kind te brengen tot gezonde familiegeest. De kinderen worden gewend gemaakt de andere jongens te beschouwen als grote broers of broertjes met wie ze in familiekring lief en leed delen, waar ze elkaar beschermen, verdedigen, beminnen zoals in een gelukkige huiskring de kinderen elkaar liefhebben.

Zeker is en blijft die huiskring kunstmatig, maar beter toch die gezonde kunstmatige familiegeest dan een zieke ontredder wanordelijke huiskring waar het kwade woekert een inkankert op de kindergeest.

IV Het dagelijkse leven in het Jongenstehuis

Te 6u. worden de oudsten gewekt, niet kostschoolachtig met de bel, maar zoals thuis met een “mannen ’t is tijd”! De patroelleider loopt eens rond om te zien of ieder uit de veren is.

Dan gebeurt het aankleden, de bedden aftrekken enz. Het laatste tikje vaak wordt uit de ogen gespoeld door een flinke wassing met fris water in de waskelder. Dan worden de jongeren gewekt.

De grotere helpen hun kleine broers. De kleinsten mogen een heel stuk in den dag slapen.

In de week gaan de jongens naar de huiskapel.

’s Zondags echter gaan ze naar de parochiekerk om contact te houden met het parochieleven, want het gezin is een deel van de parochie en het Jongenstehuis moet steeds als gezin beschouwd worden. Goede gezinnen vormen flinke parochies.

Met eetlust komen de jongens aan tafel. Hele stapels boterhammen staan te wachten, maar eerst bidden. Bidden tot God de milde Gever van ’t dagelijkse brood, bidden voor de milde mensen die hun zo milddadig het dagelijks voedsel bezorgen, mensen met een groot hart dat overstroomt van Christelijke naastenliefde, zoals een andere Don Bosco, de Eerw. Heer Cornelis de Vader van het Jongenstehuis. Nu valt men de boterhammen aan, die zienderogen verdwijnen.

Wat een eetlust bij dat jonge volkske!

De E.H. Cornelis houdt op een zeer kiese manier de jongens in 't zicht om hen aldus te kunnen gewinnen aan de regels van de welvoeglijkheid. Het voedsel is smakelijk gezond en sterk.

De jongens mogen geen lekkerbekken worden maar flink en sterk.

Een regiem voor die of die jongen wordt nooit toegepast.

Na het morgenmaal hebben de jongens nog wat vrije tijd – Sommige gaan hun kamer en bed in orde brengen, anderen zijn zo verstandig hun lessen nog eens gauw te gaan overkijken, anders zit het spel in 't bloed en joelen en spelen naar hartelust.

Dan gaan ze naar de klas – aangepast aan hun leeftijd en ontwikkeling.

De middaguren brengen weer volop leven in 't grote gezin.

De hongerige magen verobberen met eetlust het middagmaal, daarna wordt duchtig gespeeld, gevoetbald en gekoerst. De namiddag gaat nu even vlug voorbij.

Te 6.30u. wordt het avondmaal genomen en dan gaan de kleinsten naar 't bed, na eerst flink gewassen en opgefrist te zijn. Zo blijven dan ook de lakens van 't bed langer zuiver.

V Het opvoedingssysteem in het Jongenstehuis

De opleiding van de jeugd omvat en opvoeding en onderwijs, twee begrippen met verschillende inhoud, maar die onafscheidbaar zijn tot een volledige opvoeding. Een godsdienstige opvoeding wordt gedeeltelijk verwezenlijkt door een godsdienstig onderwijs. Niet alleen godsdienstonderwijs maar al de andere vakken doordeesemd met een godsdienstige geest. Daar nu het Jongenstehuis aan die kinderen een Christelijke opvoeding geven wil, is het ook heel logisch dat het onderwijs godsdienstig is.

A. Onderwijs

Al de leerplichtigen volgen lessen in een der 8 studiejaren hier ter plaatse in het Jongenstehuis. Daarna bezoeken ze een inrichting voor beroepskeuze en vinden aldus een opleiding naar aard en geschiktheid. Sommigen gaan naar de Vakschool, naar een College of naar de normaalschool te Mechelen. De jongens die een stiel willen leren blijven ter plaatse en kunnen zich bekwamen ofwel in de metsersschool, de schrijnwerkerij, de kleermakerij, schoenmakerij. Nog anderen verkiezen huiselijke arbeid, ze worden daar speciaal voor opgeleid en kunnen later de post van kok, huisknecht of tafeldiener vervullen. Diegenen die in de vrije natuur liever hun broodwinning gaan zoeken, leren op de boerderij, hovenierderij of bekwamen zich in kleinveeteelt. Uit dit alles blijkt dat er veel zorg besteed wordt aan de verstandelijke opleiding en ontwikkeling van de jongens. Steeds wordt er rekening gehouden met de individuele aanleg van elk kind want niets is zo ongunstig voor de karaktervorming van de kinderen dan het tegenwerken van geschiktheden en de ambitie die ze voor een zeker beroep voelen. Zo zullen de jongens voorbereid worden voor 't leven om als flinke mensen hun taak te vervullen en hun man te staan in de maatschappij.

B. De opvoeding

Het opvoedingssysteem dat gevolgd wordt in het Jongenstehuis te Weelde evenals in de twee andere te Mechelen en te Niel is het Preventieve systeem van Don Bosco. Nooit heeft wellicht iemand zoveel succes geoogst met een opvoedingsmethode als Don Bosco met zijn voorbehoedingsmethode toegepast op de verwaarloosde jeugd van Italië. Hier te lande op onze jongens toegepast geeft het ook de meeste bevredigende uitslagen.

We vatten in enkele punten samen waarin deze methode bestaat zoals we de leiding kennen uit het boekje: "Don Bosco als opvoeder door F.S. Rombouts".

Toen men op zekeren dag Don Bosco vroeg welke opvoedingsmethode hij gebruikte voor de opleiding van zijn jongens antwoorde hij: "Preventief systeem, de methode van de liefde". Niet slaan maar met zachtmoedigheid en liefde zult ge de harten van de jongens winnen.

Godsdienst en gezond verstand zijn de hoofdpijlen waarop mijn systeem berust.

De godsdienst moet gebruikt worden als toom die men een vurig paard aanlegt om het te kunnen beheersen. Het gezond verstand moet de teugel zijn waarmee men het leidt waar men wil.

Wezen en verkieselijkheid van dit stelsel.

Van oudsher heeft men twee methodes toegepast bij de opvoeding v/d jeugd: de preventieve en de regressieve.

De regressieve bestaat hierin dat men het gebod aan de onderhorigen bekend maakt en vervolgens toezicht houdt en de overtreders straft.

Hierbij is natuurlijk vanwege opvoeders en oversten een zekere strengheid nodig en het systeem staat wars van alle vertrouwelijkheid. De onderhorige heeft geen of weinig contact met de opvoeder dan alleen wanneer er dient gestraft of berooft te worden.

De methode is gemakkelijk voor de leiders maar ze is onaangenaam, is goed voor kazerne maar te misprijzen in een opvoedingsgesticht.

De voorbehoedende methode bestaat hierin dat de opvoeder zich als vader of moeder aanstelt van de opvoeding. Door zijn goedheid en voorkomendheid, goedheid zonde zwakheid, voorkomendheid zonder gemeenzaamheid voorkomt de opvoeder dat zijn kwekeling kwaad zou doen.

Deze methode gebaseerd op de rede de goedheid en de godsdienst, sluit de lichamelijke straffen uit en zoekt naar middelen om zonder straffen het goede te doen beoefenen.

De preventieve methode maakt het de opvoeder mogelijk het kind de taal des harten te spreken. Eenmaal de jongen weet en begrijpt dat zijn opvoeder 't zo goed meent met hem, zal hij ook van zijnen kant door de diepgaande invloed die op hem is uitgeoefend de vermaningen, terechtwijzingen, verbeteringen met liefde aanvaarden, zelfs dan nog wanneer hij zelf reeds een posetie verworven, of reeds een gezin gesticht heeft.

De repressieve methode daarentegen kan uiterlijk alle wanordelijkheden en overtredingen doen verdwijnen, maar hoe dikwijls gebeurt het niet, en hoevele opvoeders hebben het met spijt moeten vaststellen, dat er bitterheid en afkeer, soms zelfs wraak groeide in de jongens tegenover de straffende, strenge opvoeder, die hen tot kazernetucht dwong. De jeugdige onstandvastigheid en onnadenkendheid van de jongens is dikwijls de oorzaak dat ze zonder het zelf goed te weten, verkeerd handelen, ze krijgen straf, soms volgens hun inzichten te zware straf en dan kunnen ze die niet aanvaarden zoals het moet en zo mist de straf haar doel.

De voorbereidingsmethode daarentegen doet de jongens deemoedig worden, doet de straffende of vermanende opvoeder beschouwen als iemand die hen bemint, als een weldoener en vader en daarom zal dan ook de straf of vermaning nooit haar doel missen.

N.B.

Bij dit alles, het opvoedingssysteem dat gevolgd word, kunnen we nog het volgende toevoegen even belangrijk als voorgaande:

De opvoedingsmethode in het jongenstehuis is totaal familiaal- het met een tehuis zijn en blijven.

Al wat in de gezonde familie gebeurt, gebeurt ook hier.

Er is geen spraak van reglement of tucht, maar er wordt orde en regelmaat geeist zoals in een goed huishouden.

Wat deed vader of moeder in deze of gene omstandigheid met ons?

Deze vraag stellen zich herhaaldelijk de opvoeders en zo handelen ze – en 't geeft succes.

De kinderen genieten volledige vrijheid, zoals kinderen uit een kristelijk en talrijk gezin – ze weten dat er moet gehoorzaamd worden, maar weten tevens dat zij de genegenheid hebben van hun opvoeders.

Elke donderdag bezoekt de geneesheer het tehuis en alle maanden worden al de jongens onderzocht door de dokter.

Het huis is verdeeld in 3 patroels voor verkenners en zes nesten voor welpen.

De patroelleider draagt zorg voor zijn patroel en is verantwoordelijke gesteld dag en nacht voor de hem toevertrouwde jongens. De patroelleider wordt door de jongens zelf gekozen.

Zook voor de gidsen die de welpen leiden.

Wanneer nieuwe jongens onze familie komen vergroten worden ze gedurende een hele tijd (ongemerkt) nagegaan, bijzonder bij het spel om hun karakter te leren kennen. Zoveel mogelijk wordt elke jongen individueel behandeld volgens karakter en aanleg. De beste karaktervormers zijn de jongens zelf onder mekaar, die er de aanwassen van ondeugden en karaktergebreken door onderlinge omgang gauw afslijten. Natuurlijk wordt steeds toezicht gehouden.

De opvoeders hebben zich verbonden altijd en overal bij de jongens te zijn, zulks voorkomt veel kwaad.

Het vergt veel geduld, liefde en opoffering vanwege de opvoeders.

Enkel binst de klasuren hebben ze wat vrij, en kunnen zich de weelde gunnen eens in de stilte te overwegen hoe ze weeral volgende dag de jongens kunnen plezier verschaffen. De ondervinding heeft geleerd dat de persoonlijke aanwezigheid van doorslaand belang is voor het aankweken en bewaren van de familiegeest in het tehuis.

Wanneer loopt het, het best van stapel in het gezin?

Toch zeker als vader en moeder zelf bij de kinderen zijn en ze onderling elkanders genegenheid diep aanvoelen.

VI Waarvan leeft het Jongenstehuis?

In zo'n Jongenstehuis waar 150 broers onderling met mekaar leven is licht te begrijpen wat nodig.

Waarvan leven ze?

Enkel en alleen van de kristelijke liefdadigheid, want de instelling is een volledig onafhankelijke grote familie.

Het tehuis geniet geen toeslagen van de openbare besturen.

Maar is Vlaanderen niet gekend voor zijn edelmoedige vrijgevigheid?

Tot nu toe was er niest tekort aan voedsel en kleding. 't Is niet rijkelijk niet weelderig, maar 't is voldoende en meer vragen onze jongens niet, ze moeten niet verwend worden maar eerder gehard voor 't latere leven.

En 150 monden voorzien van 't nodige brood,

150 magen vullen en 150 rakkers klederen en linnen bezorgen 't is geen kleinigheid.

Maar God zorgt voor zijn kinderen.

Hij immers spijst de vogelen en kleedt de leliën des velds die noch zaaien noch maaien.

Hoe zou Hij dan de verwaarloosde minstbedeelden in den nood laten?

Giften in natura, milde aalmoezen en de penning van de armen zorgen dat er steeds zaad is in 't bakske.

Steeds worden nieuwe initiatieven genomen om de kas wat te spekken.

Zo verscheen in de periodieke uitgave 1 een nieuw plan om wat geld te verzamelen op een kiese wijze.

Wie familielid wil worden van de grote Jongenstehuisfamilie geeft zijn naam op. Hij ontvangt daarmee een familiekaart en stort 5 fr. als lid. Deze familiekaart wordt elk jaar vernieuwd, eveneens de storting.

Wie zou er nu niet zo edelmoedig kunnen zijn dat hij op een gans jaar 5 fr. zou uitsparen op snoep, sigaretten, een glas bier minder of wat ook, om een aalmoes te schenken aan een zo bewonderenswaardig werk van kristelijke liefdadigheid en edelmoedige naastenliefde.

Wie veel heeft geve veel, wie weinig heeft geve van het weinige dat hij bezit met een goed hart.

Niets was God meer aangenaam dan het penninkske van de arme weduwe.

Neemt contact met het Jongenstehuis, schenk uw stoffelijke steun aan deze verlaten jongens, opdat hun niet het nodige ontbreke, terwijl zovelen in rijkdom en weelde baden, en verkwisten zonder nut.

N.B.

Alleen jongens van ontredde gezinnen, verwaarloosde of verlatene worden aanvaard in het Jongenstehuis.

De "Kindertoeslag" wordt zo mogelijk aan de ouders gevraagd.

De kinderen worden aanvaard op elke ouderdom. Het jongste is slechts 8 md.

De opvoeders hebben de kinderen liefst, hoe jonger hoe beter, omdat alzo de nadelige invloeden voorkomen worden, en weten maar al te best dat "voorkomen beter is dan genezen".

De jongens mogen blijven tot ze huwen of elders geplaatst worden waar ze hun broodwinning vinden.

Sommige blijven voor goed, gewoonlijk de minst bedeelden...Geen enkele jongen wordt doorgestuurd.

VII Wat doen de jongens met hun vrije tijd?

Het is een groot probleem zo'n groot groep jongens in hun vrije tijd nuttig en aangenaam bezig te houden.

Hoe het in 't Jongenstehuis gebeurt!

1. 's Middags na schooltijd spelen en ravotten de jongens naar hartenlust in de grote tuin. Ze lezen, knutselen en doen aan allerlei verzamelingen.

Op verlofdagen, Zondags en Donderdagnamiddag gaan ze wandelen in groepjes of allemaal samen, naar het park in Turnhout of naar de bossen of elders. Op bepaalde dagen ontvangen ze familieboek, want ze mogen niet vervreemden aan de familie die hen nog rest.

2. Bij slecht weder is de wandeling onmogelijk, dan worden allerhande binnenhuisspelen gedaan. Zo hebben de jongens nooit tijd tot verveling en zijzelf zorgen voldoende voor afwisseling in spel, vermaak en leute.

En de vakantie?

De vakantie is noodzakelijk voor de schoolgaande jeugd om rust te gunnen aan de geest. Toch dient gezorgd dat die rust niet tot ontaarding leidt of geen gelegenheid biedt tot verstomping of tot het aanwerven van slechte gewoonten.

Daarom wordt door de opvoeders van het Jongenstehuis gezocht naar de meest doelmatigste en beste manier om de vakantie door te brengen.

De jongens gaan enkele dagen op vakantie in de familie.

Voor die jongen echter waarvan de familieverhoudingen zo slecht zijn dat ze zelfs na een week een nadeligen invloed ondergaan is 't beter ze in het tehuis te laten en daar de nodige gunstige rust en verzet te bezorgen.

Het contact van de jongens met de familie wordt niet verbroken zo er geen te groot gevaar opgelopen wordt van al te nadeligen invloed. De tijdelijke terugkeer in 't gezin is gewoonlijk van korte duur.

Dan wordt een groot deel van de vakantie aan uitstapen, wandelingen, vermakelijkheden van aller aard besteed. Jongens vervelen zich zelden, ze hebben zelf genoeg initiatief om er wat op te vinden afwisseling te brengen in hun dagelijks leven.

Zolang ze niets verkeerd doen dat nadeel aan de anderen doet of dat zondig is, krijgen ze een grote vrijheid vooral tijdens de vacantiedagen. Zo gaat het immers ook in 't gezin. Wie zijn kinderen in deze tijd nog heel de vacantiетijd doet studeren of tot regelmatigten arbeid dwingt, loopt mis.

De boog mag niet altijd gespannen staan.

Denken we zelfs maar even aan 't betaald verlot dat de werklieden krijgen. Waarom? 't Is klaar genoeg.

Ook de patroelleider heeft tijdens de vacantiedagen zijn verantwoordelijk zijn patroel aangenaam en toch nuttig bezig te houden binst de vacantiedagen.

VIII Welke resultaten mag het Jongenstehuis boeken?

Rekening houdend met het midden waaruit de jongens komen, wetend van vanaf de wieg de grondslag van de opvoeding wordt gelegd en daarbij erfelijke belasting voor sommigen, mag men zeggen dat het opvoedend personeel van het Jongenstehuis prachtige resultaten bereikt heeft.

Zeker zijn er ook jongens die maatschappelijk en godsdienstig een mislukking zijn geworden, maar wie weet, wat er van hen ware geworden zo ze niet in het Jongenstehuis waren opgeleid!

Wat groeide er uit het Jongenstehuis van Weelde?

Fier mag E.H. Cornelis terugblikken en opzien naar de vruchten van zijn werk.

Vele goede huisvaders komen met hun kinderen ons bezoeken.

Een werd de uitverkoren onder de velen de priesters, die als onderpastoor z'n zielezorg draagt – 't Is zeker de schoonste vrucht van E.H. Cornelis werk van naastenliefde.

Verschillende onderwijzers – waaronder onze hoofdonderwijzer –

Hij strekt waarlijk met zijn gezin tot eer van E.H. Cornelis.

Verder vele goede werklieden.

Zijn er ook negatieve uitslagen te boeken?

Het zou een wonder zijn dat in ons groot tehuis geen negatieve uitslagen zijn, welk gezin kent die niet? Toch mag gezegd dat op de 1400 jongens die reeds het huis bewoonden er slechts door de opvoeders 5 mislukkingen werden aangetroffen – Zonder echter rekening te houden met de delinquenten, die door de kinderrechtters bij ons op proef werden gesteld, en die we omwille van het gevaar dat ze voor de andere jongens waren, niet konden behouden – we tellen er zo een negental.

We mogen besluiten en herhalen, de resultaten zijn meer dan bevredigend.
Wat ware er zonder deze instelling van kristelijke naastenliefde anders van al die jongens geworden?

IX Slotbeschouwing

Is de opvoeding in 't algemeen een waardevolle, maar niet gemakkelijke taak, dan is zij het zeker bij de jongens van het tehuis in Weelde. De grondslag van alle opvoeding wordt gelegd in het gezin.

Is het gezin goed – zedelijk en godsdienstig, dan zal ook de grondslag der opvoeding niet falen.

Maar de meeste van die jongens komen uit een zedelijk godsdienstig ongezond midden, zodat ze er moeten weggetrokken worden wil men voorkomen dat heel de opvoeding mislukt.

Wanneer de basis slecht is, wordt het heel wat moeilijker om het verdere verloop der opvoeding in een rechte gulden middellijn te trekken.

Daar is veel, zeer veel geduld, toewijding, de nodige kennis en zelfopoffering voor nodig.

Zoniet moet het fataal op mislukking uitlopen.

De opvoeding moet gericht staan naar het einddoel waartoe de mens geschapen is.

Buiten de kristelijke opvoeding kan er geen volmaakte opvoeding bestaan.

De opvoeder kneedt en beweegt de jeugdige zielen en prent hen een blijvende levensrichting in.

Wat is er meer verheven dan het leiden der zielen en het boetsen van de jeugd naar de voorschriften der zedelijkheid.

Niest echter kan, volgens de encycliek van Z.H. Paus Pius XI, in Kristelijke opvoeding der jeugd de waardigheid en bovennatuurlijke voortreffelijkheid van de Kristelijke opvoeding dan de liefdevolle woorden, waardoor Onze Heer Jezus Christus zich als 't ware met de kinderen vereenzelvigde "Wie een dezer kleinen in mijnen naam ontvangt, ontvangt mij zelf."

Hoe verheven en bewonderenswaardig is dan het werk van Eerw. H. Cornelis door een sociaal diep mensenhart geïnspireerd door mensenvernuft en mensenheden opgebouwd en door Gods hand ondersteund.

Gedankt zij God, die in de noden van zijn volk voorziet, hier en elders – die een Don Bosco maakte tot Vader van de verwaarloosde Turynse jeugd, die een Stefaan Rogoëzi op wonderbare wijze naar het altaar Gods leidde omdat hij worden moest de Priester voor de verwaarloosde Hongaarse jeugd, de Atya, de zo geliefde vader en stichter van het Arendsnest waar zoveel arendsjongskens een gelukkig tehuis vonden, en die Eerw. Heer Cornelis de moed en het Godsvertrouwen schonk om trots alle moeilijkheden de Jongenstehuizen van Mechelen – Weelde en Niel te stichten.

Eerw. H. Cornelis stelde daardoor een blijvende voortdurende daad van naastenliefde de Priester Gods, de Alter Christus waardig.

Eerw. H. Cornelis heeft met zijn werk gered wat te redden was in deze arme misdeelde kinderen.

Hij heeft hun gegeven wat hij geven kon, 't beste en schoonste van zichzelf, de goedheid van zijn Priesterhart, om bij de jongens aan te vullen het tekort aan genegenheid en zorg die ze hadden moeten vinden in eigen huiskring.

Voor zulke mensen als E.H. Cornelis voelen we eerbied.

We worden beschaamd over ons egoïsme, onze kleinheid ons gebrek aan zelfverloochening en offervaardigheid.

En ten slotte zeggen we innig dank aan allen en speciaal aan E.H. Cornelis om het sprekend, stichtend voorbeeld van kristelijke naastenliefde dat ze ons geven, niet door een treffende predicatie maar door de daad, door de werkelijke daad in hun zo dierbaar geworden Jongenstehuis van Weelde-Statie.

Documentatie:

“Het jongenstehuis van Mechelen” door: L. De Cleyn

“Don Bosco als opvoeder” door: F. Rombouts

“Het Jongenstehuis” Periodieke uitgave nr.1

“Over de Kristelijke opvoeding der jeugd” door: Z.H. Paus Pius XI

Enige aanvulling op bovenstaande om, mogelijk, een vollediger beeld te krijgen van de stichter en bezieler van het “Jongenstehuis van de kleine Heilige Theresia” te Weelde-Station en enkele weetjes:

Wie is Ivo Cornelis?

Geboren in Niel op 14 oktober 1887 als zoon van een dokter groeide Ivo op in een gezin met 10 kinderen, 4 meisjes en 6 jongens.

Van de jongens werden er 3 dokter en 3 priester.

Het plotse overlijden van de vrouw van een onderwijzer in Niel heeft bij de nog jonge Ivo een blijvende herinnering nagelaten. De 4 minderjarige kinderen van dit gezin werden opgevangen in het gezin Cornelis totdat de vader gehuwd was met een nieuwe moeder.

Ivo ging als kind naar 'de bewaarschool' van de zusters Annonciaden in Niel, daarna naar het Sint-Gummariscollege in Lier.

Hij was een verstandige jongen, telkens de eerste van de klas!

Ivo werd seminarist in Mechelen. Na een jaar stuurde kardinaal Mercier hem naar het Pauselijk College te Rome, daar verbleef Ivo van oktober 1906 tot juli 1912.

Ivo behaalde meerdere onderscheidingen en doctoraten. Hij sloot zijn schitterende palmares af met het doctoraat in de theologie aan de Pauselijke Universiteit Gregoriana.

Op 24 september 1910 werd Ivo tot priester gewijd.

In 1912 werd hij benoemd tot leraar te Basse-Wavre. Zijn (te) Vlaamse ideeën stonden de Waalse directeur niet aan en deze meldde dit aan de kardinaal.

Ivo Cornelis werd op 18 oktober 1913 benoemd tot onderpastoor van de Sint Romboutsparochie te Mechelen, dit onder het alziend oog van de kardinaal.

Ivo was zeer sociaal bewogen en de vel arme mensen binnen de parochie hadden zijn bijzondere aandacht.

Hij was een man van de praktijk. Zijn praktische ervaringen op het gebied van de opvoeding was nog min of meer enorm te noemen en had soms betrekking op wat men 'lastige kinderen' en 'moeilijke gevallen' noemt.

Als een van de eerste mensen in Vlaanderen en ver daar buiten zag Ivo dat er naast de Staatsinstellingen ook privé-initiatieven moesten worden gecreëerd voor de opvang van verwaarloosde jeugd.

Zo nam hij in 1921 enkele hulpbehoevende jongens bij hem thuis op.

Al snel kwamen er andere kinderen bij. Dit aantal groeide zo snel aan dat hij in 1931 besloot een jongenstehuis op te richten op de Wollemarkt, vlak tegenover het Aartsbisschoppelijk Paleis.

Hier konden naast weeskinderen ook landlopers en bedelaars terecht.

Zo begon een liefdadigheid welke alleen maar groter werd.

De werking van het Jongenstehuis eist Ivo Cornelis steeds meer op. Toch blijft hij tot zijn vijftigste de taak van onderpastoor uitoefenen.

Nadien pas kan hij zich volledig inzetten voor "zijn" Jongenstehuis".

Hij kreeg op latere leeftijd gezondheidsproblemen. Door mensen uit zijn directe omgeving werd aangegeven dat hij nauwelijks tijd nam om te slapen en mede hierdoor een ongezonde levenswijze had.

Op 70-jarige leeftijd had hij de eindverantwoordelijkheid van de Jongenstehuizen overgedragen aan Kan. Van Kerckhoven. Ook na dit moment bleef Ivo Cornelis de grote stuwkracht en bezieler!

Zijn levensavond was bewolkt en werd gekleurd met zijn eigen bloed.

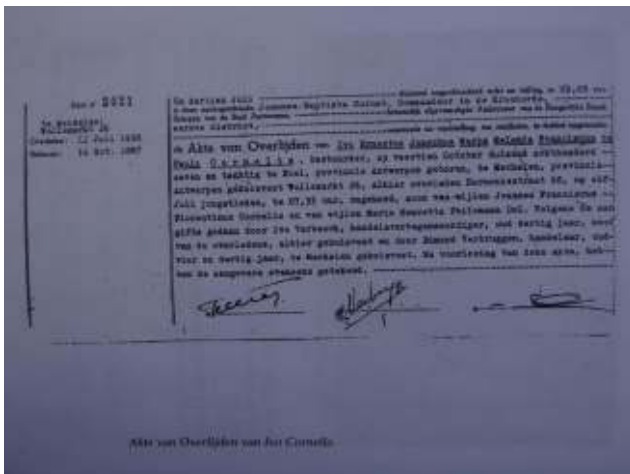
Enkele maanden voor zijn dood kreeg hij de fatale slag.

Een Hongaarse jongeling, die hij onderdak bood, sloeg hem met een koperen kandelaar neer.

Zo werd E.H. Cornelis een martelaar van zijn eigen liefdeswerk en schonk de jeugdige misdadiger nog vergiffenis terwijl het bloed over zijn aangezicht liep.

Op 11 juli 1958 overleed E.H. Cornelis aan de gevolgen van dit gebeuren.

DE CARITAS IS NIET BEZORGD OM HAAR EIGEN
MAAR DENKT STEEDS AAN DE ANDEREN.
(St Paulus)

A
V V K
V

DIT WEZE EEN VROME HERINNERING
AAN
DE PERSOON, HET LEVEN, HET WERK
VAN

**ZEEREERWAARDE HEER
DR IVO CORNELIS**
geboren te Niel, de 14 oktober 1887.
Godvruchtig overleden te Antwerpen,
de 11 juli 1958.

Hij was priester van de Rooms Katolieke Kerk.
Doktor in de Godgeleerdheid en de Wijsbegeerte.
Zijn Ere-titel was „Vader van de Jongenstehuizen
van Mechelen, Weelde, Genk, Bonheiden, Brussel.

Gij zijt geen sas geweest voor wat betreft de
miserie van onze mensen. De ellende naar ziel
en lichaam die gij dagelijks als onderpastoor mee-
maakte, hebt ge op U genomen, in U gedrukt,
uw hart laten kapot bijten en uw ziel laten kwet-
sen. Gij hebt die miserieboel, die gij meestal zelf
niet zocht, op U laten werpen, door de nood van
de omstandigheden en door Uw harde wil om
te willen liefhebben. Gij hebt de jeugdmiserie
niet versast naar de instellingen van de openbare

onderstand, een verbeteringsschool of eender welke
instelling voor heropvoeding of reclassering.

Doch wel hebt gij alle jeugdeed met U één-
gemaakt, zoals Kristus die zonder zonden was,
onze zonden in Zich heeft opgenomen.

Beste Mijnheer, als gij bij Ons Heer zijt aan-
gekomen, dan hebt gij onmiddellijk kunnen zeg-
gen : „Ik heb alle bitterheid in 't leven afgelegd
met in de nabijheid van kinderen te leven, en ik
heb ten minste toch getracht om, al was het maar
een ongelukkig kindeke te doen lachen...“

(uit de lofrede bij de 70ste verjaardag)

Hij stierf als Vlaming op de dag der Gulden-
sporen en zijn leven was een offeren voor de
leuze waar zovelen voor gevallen zijn : „Alles
voor Vlaanderen, Vlaanderen voor Kristus“.

Dierbare kinderen in al de Jongenstehuizen, in
de Hemel spreek ik voor u ten beste: blijft eens-
gezind in gebed en offer. En Mamy is bedankt
voor al haar zorgen, toewijding en trouw.

Beste Broers, Zusters en Familieleden, hebt dank
voor al uw vriendschap en genegenheid. En gij
Eerwaarde Broeders en Neven, gedenkt U mijner
in het H. Misoffer.

Mijn weldoeners en medewerkers, ik dank U
voor al wat U voor onze kinderen hebt gedaan.
Ik smeeek U, blijft ze gedenken en helpen.

Agnus Dei, Qui tollit peccata mundi
Miserere nobis. Allelula.

(laatste woorden)

DRUKKERIJ STANDAERT MECHELEN
BEDRUKKENISSEN VERBRUUSEN

Zijn levensavond was bewolkt; doch nu straalt de zon van het eeuwig licht over hem en zijn werk.
PER ASPERA AD ASTRA

Door “zijn” jongens op handen gedragen tijdens zijn laatste tocht:

Een jongenstehuis in Weelde

In 1933 vertrokken een aantal oudere jongens naar Weelde op vakantiekamp (op de heide). Het huis in Mechelen telde ondertussen meer dan 80 jongens, zodat er naar uitbreiding gezocht werd. De houten barak in Weelde, een overblijfsel van de oorlog 1914 – 1918, werd de bakermat. Al snel voldeed deze barak niet meer waar het voor moest dienen. Daarom nam men z'n intrek in een nabijgelegen oud stationsgebouw. Daar betrokken ze in 1935, inmiddels al tot een zestigtal aangegroeid en onder een zelfstandige vzw afgesplitst, hun nieuwgebouwde woonst. Die groep werd vanaf 1943 geleid door Ivo's broer E. H. Edgard Cornelis.

Een reactie van een vroegere bewoner van het Jongenstehuis:
Hoe armzalig het ook was, een ding hebben we gemeen: We zijn in "WEELDE" groot gebracht.

Invloed van een oorlog

Met de Tweede Wereldoorlog breekt een moeilijke periode aan. Het wordt steeds moeilijker om voldoende eten te vinden voor de jongens. Toch blijft Cornelis zoveel mogelijk hulp bieden. Niet enkel verzetsleden, maar ook Joodse mensen vinden een onderdak in zijn tehuizen. In zijn jongenstehuizen in Mechelen, Niel en Weelde verbergt Ivo Cornelis een 25-tal Joodse jongens.

Een razzia in de tehuizen

Omdat er gevaar is voor razzia's worden de Joodse kinderen die zich in de tehuizen van Cornelis bevinden regelmatig verplaatst. Zo vertelt Aron Goldberg dat hij tijdens de oorlog in de huizen in Weelde, Niel en Mechelen verbleef en daarnaast nog bij twee families. De angst is terecht: op hemelvaartsdag 1944 (18 mei) wordt in de huizen van Cornelis een razzia gehouden. Zowel in Weelde als in Niel vallen de Duitsers binnen. Het verhaal doet de ronde dat ook in het huis in Mechelen een razzia plaats vond, maar daarvan werden alsnog geen bewijzen teruggevonden. In Mechelen bevinden er zich alleszins niet veel kinderen meer: door de hevige bombardementen daar werden er zoveel mogelijk kinderen verplaatst naar Weelde en Niel.

De Duitsers vallen eerst in Niel binnen en daarna in Weelde.

Bibliografie & foto's:

'Een held der christelijke naastenliefde' Uitgegeven door Jongenstehuizen I. Cornelis vzw

'Leven en werk van Ivo Cornelis Bezieler van Jeugddorp 1887-1958' Uitgegeven door vzw Jeugddorp

'Gazet van Turnhout'

'Archief Heemkunde- en Erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius vzw'

'Erfgoedbank Noorderkempen'

Mochten er n.a.v. dit artikel herinneringen, getuigenissen en/of foto's naar boven komen die u wilt delen.
Neem gerust contact op met de redactie van dit tijdschrift.

Voorbije Activiteiten

Door: Bas Van Haeren, Alison Luyten en Harry Vrijzen

Open Monumentendag 2018

De tweede zondag van september staan de vele monumenten in de kijker.

Ook wij opende traditiegetrouw de deuren van "ons" monumentaal gebouw.

Wat gebouwd werd als 'statig' gemeentehuis herbergt heden ten dage een museumcollectie gericht op het leven aan de grens, zoals het eens was.

Met recht mogen we nu spreken over het "Museum Aan de Grens" in t'Kaske.

Het MAG wil meer zijn dan een samenraapsel van geschonken materialen.

In 't Kaske wil het MAG een museum zijn met een verhaal!

Hoe het leven er aan de grens geleefd werd. Wat er kenmerkend was in onze Aa-vallei-gemeente.

Ieder jaar zijn er wel (kleine) veranderingen, ieder jaar wisselt er op de begane grond een thematentoonstelling.

Hierdoor is er nog steeds "leven" in dit o zo mooie monument!

Dit jaar mochten wij partner zijn van Collectief MOOS.

Met B-URN gaven we specifieke aandacht voor de Grafheuvels van Ravels; Het Heike.

Onze Prehistorische asurnen werden in confrontatie gebracht met hedendaagse urnen ter beschikking gesteld door Uitvaartonderneming Jan Schillebeeckx en kunstenaar Mira van den Meydenberg.

Dit concept gaf een extra dimensie aan een collectie item van ons museum.

Nacht van het Kempens Erfgoed op Het Heike

Op vrijdag 20 oktober nam Collectief Moos deel aan De Nacht van het Kempens Erfgoed en organiseerde een avond vol spannende vertellingen op de grafheuvels van Het Heike in de Ravelse gemeentebossen.

Collectief Moos is een jonge vereniging met een hart voor erfgoed en creatief ontwerp. 'Moos' staat voor Merkwaardig Onderzoek en Ontwerp van de Streek en verwijst ook naar de verdwenen ruimte, de zogenaamde 'moos', in oude Kempense boerderijen. Het collectief bestaat uit een groepje jonge vrouwen uit Ravels en omstreken die een grote interesse hebben in de lokale geschiedenis van de Noorderkempen en via onderzoek daarvan ook tot hedendaagse vertalingen proberen te komen. Daarmee willen ze de waarde, de bruikbaarheid voor nu en de toekomst en ook gewoon de schoonheid van ons cultureel erfgoed in beeld brengen.

De vertelavond op 20 oktober kaderde binnen het initiatief B URN, dat nog tot 2019 zal lopen. Binnen dit project staat het thema 'omgaan met sterven' centraal en zijn de grafheuvels van Ravels en Weelde de belangrijkste lokale sites van onderzoek. Collectief Moos werkt voor B URN samen met verschillende partners van de streek, waaronder Erfgoed Noorderkempen, het Museum aan de Grens in Poppel en het Taxandriamuseum in Turnhout.

In het jaar 2017-2018 focust B URN op Het Heike, de grafheuvels site uit de vroege ijzertijd in Ravels, en de urn als object. Op Het Heike werden in de jaren '80 26 graven onderzocht, en 11 daarvan werden gereconstrueerd. Momenteel zijn er drie heuvels met palenkransen, vier heuvels met een gesloten kringgreppel, drie heuvels met een kringgreppel met opening naar het zuidoosten en één heuvel zonder randstructuur te zien op de site.

Op Open Monumentendag, op zondag 10 september, ontving Collectief Moos reeds een 300-tal bezoekers op en rond de site en liet hen ook kennismaken met de ruimere omgeving, onder deskundige begeleiding van de gids Mies Paulussen.

De Nacht van het Kempens Erfgoed vormde de aanleiding om de site op een andere, en meer feeërieke manier te presenteren aan het publiek. De bezoekers vertrokken vanaf de parking van Tuytelaers en bereikten via een sfeervol verlicht bospad de grafheuvels site, om vervolgens plaats te nemen rond de grafheuvels waar vier vertellers een verhaal uit de streek voordroegen.

Het weer was voortreffelijk: er woei een sterke wind die voor de nodige theatraliteit zorgde en er waren geen wolken waardoor de heldere sterrenhemel een prachtige achtergrond vormde. De aankleding van de grafheuvels met tal van lichtjes creëerde een betoverende sfeer die de fantasie van de bezoekers ten volle aansprak.

Zo'n 150 mensen konden, in kleine groepjes, genieten van de verhalen van de Dwaallichtjes, de Kabouters, de Kwade Hand en de IJle Prijen. De eerste drie worden al lang verteld worden in onze streek en ook daarbuiten, maar het verhaal van de IJle Prijen werd geschreven door collectief Moos zelf. Het gaat over vieze vrouwkes, ook wel gekend als de 'IJle Prijen', kostbare juwelen, potten in zand en een mysterieuze nevel ter hoogte van Het Buske.

De dwaallichtjes konden onderweg ook gespot worden in het bos en de omringende velden, wat voor extra vertier zorgde voor de aanwezige kinderen. Voor die kinderen was er ook een speciale grafheuvel voorzien die gezellig was opgetooid met tapijten, dekens en heel veel lichtjes. De kinderen genoten van aangepaste kinderverhaaltjes en het vele lekkers dat voorzien was om hen zoet te houden.

Na de wandeling werden de bezoekers getrakteerd op een kommetje heerlijke posteleinsoep en werden ook de 'Tumuliekes' verkocht. Dit zijn koekjes die in samenwerking met Bakkerij Dilen ontwikkeld werden. Hun vorm is geïnspireerd op de grafheuvels of 'tumuli' uit de ijzertijd zoals we die terugvinden op Het Heike. De bodem van zanddeeg is een lekkere vertaling van onze Kempense zandgrond en de amandel in het heuveltje daarbovenop verwijst naar de urnen die teruggevonden zijn in de grafheuvels. Op Open Monumentendag werden ze voor de eerste keer verkocht en ook op deze Nacht van het Kempens Erfgoed bleken ze een enorm succes te zijn. Wie ze nog niet geproefd heeft, kan ze nog het hele jaar door bij Bakkerij Dilen gaan kopen.

Herfstwandeling 28 oktober jl.

Dit jaar werd de herfstwandeling van de Heemkundekring Nicolaus Poppelius uitgestippeld op de Regte heide. We verzamelden op de parking van het golfterrein te Nieuwkerk op zaterdag 28 oktober om 13:15 uur. De weergoden hadden we mee, want het was prachtig wandelweer, niet te koud, niet te warm en weinig wind. De buienradar gaf wel wat motregen tegen een uur of vier half vijf. Dus op tijd vertrekken was de boodschap.

We vertrokken langs de Poppelsedijk richting Goirle. We wandelden via de knooppunten naar de Regte heide. Al vrij snel merkten we een vijftal goed zichtbare grafheuvels uit de Midden Bronstijd (2000-700 v.Chr.) op.

In 1935 zijn hier opgravingen verricht, waarbij grafgiften werden gevonden zoals strijdbijlen, polsbeschermers, stenen dolken, knopen en kralen. Restauratie van de heuvels vond plaats in 1998 en 1999.

Vier van de vijf grafheuvels waren met een palenkrans voorzien, terwijl er één met een ringwal met droge sloot uitgerust was.

(Een grafheuvel is een heuvel uit de prehistorie waarin doden een laatste rustplaats kregen.

De heuvels werden opgeworpen over menselijke resten (asresten, in een grafkist of urn).

Vaak is de grafheuvel daarna nog gebruikt voor het begraven van resten van later overleden mensen.)

Verder trok ons sportief gezelschap over de heide richting Rielse hoef waar wij passeerden langs een Mariabeeld, een rustig plaatje. Iets verderop hielden we een korte stop aan de oever van een bosvennetje dat omgeven was door loofhout, "een mooi plekje". Wij trokken steeds dieper het bos in waar wij rakelings langs een legerterrein van Alphen - Riel wandelden. Bij landgoed De Hoevens aangekomen zijn wij richting Ooievaarsnest gegaan. Graag hadden wij de natuurbegraafplaats aangedaan maar dat zou onze wandeling met 3-4 km. verlengen, wat voor enkele deelnemers misschien wel te zwaar zou worden.

We begaven ons vervolgens over het vlonderpad van waaruit we richting Tilburg de hoogste woontoren van Nederland konden zien. Even later liepen we langs de grachten waarover in vroegere tijden turfplaggen vervoerd werden. Bij Papenmoerke aangekomen viel op onze rechterzijde de laatste grafheuvel met palenkrans in de heide op. Nog wat verderop konden wij vanuit de vogelkijkhut het Riels Laag aanschouwen.

Het werd ondertussen een uur of vier en wij moesten ons haasten om terug, zonder regen, ons vertrekpunt te bereiken.

Jawel, tijdig langs de halve maan terug op de parking van de golf.

Gelukkig, iedereen heeft de 8,7 km. gehaald. Voor herhaling vatbaar volgend jaar?

Aan de opmerkingen die ik tijdens het wandelen opgedaan heb, dacht ik dat het een geslaagde middag geweest was. Na de wandeling hebben de meesten nog wat nagepraat in de cafetaria van de Golfclub en ik meen dat iedereen tevreden naar huis terugkeerde.

**Heemkunde- en Erfgoedvereniging
Nicolaus Poppelius
vzw**

BESTUUR:

Voorzitter:	Luc Andries, Pastoor Coolsstraat 15, 2382 Ravels	0474 97 17 27
Secretaris:	Rina van der Vloet, Mierdsedijk 70, 2382 Ravels	014 655588
Penningmeester:	Ries van der Linden, Tilburgseweg 75, 2382 Ravels	014 478066
Leden:		
	Andre Van Gils, Steenweg op Weelde 118, 2382 Ravels	014 656893
	Bas Van Haeren, Deenackers 1, 2381 Ravels	014 699126
	Mieke Van Hauteghem, Schatrijt 2, 2382 Ravels	014 687332
	Magda Vloemans, Turnhoutseweg 2, 2381 Ravels	014 655156
	Marinus Willems, Weeldestraat 154, 2381 Ravels	014 655728
	Cis Vissers, Lindenlaan 8, 2382 Ravels	014 656750
	Harry Vrijzen, Eikenlaan 15, 2382 Ravels	014 656420

REDACTIEADRES:

Bas Van Haeren, Deenackers 1, 2381 Weelde, 014 699126

redactie@nicolaus-poppelius.be

Voor informatie in verband met de inhoud van dit tijdschrift,

de vormgeving of verschenen teksten kunt u steeds terecht op het redactieadres.

Wenst u een tekst of een idee voor publicatie aan te bieden, dan kunt u dit ook doen via een bestuurslid.

(Iedere auteur is verantwoordelijk voor de ingestuurde werken.)

CONTACTGEGEVENS:

Adres: Heemkunde- en Erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius vzw, Dorp 64, 2382 Ravels-Poppel

Bankrelatie:

Rekeningnummer: 733-3522204-67

IBAN: BE93 7333 5222 0467

BIC code: KREDBEBB

Museum: Museum Aan de Grens (MAG) "'t Kaske", Dorp 64 te 2382 Poppel,
is open elke tweede zondag van de maand van 14u. tot 17 uur.

In december, januari en februari is het museum gesloten.

Wel zijn er in deze wintermaanden bezoeken mogelijk op afspraak.

Groepsbezoeken kunnen aangevraagd worden via het reserveringsformulier
dat u kunt vinden op onze website.

Aanvragen kunnen natuurlijk ook gedaan worden per brief (zie hierboven voor het adres).

Archief- en Documentatiecentrum: Bredaseweg 46, 2381 Weelde-Station

Te bezoeken na afspraak: voorzitter@nicolaus-poppelius.be

Website: <http://nicolaus-poppelius.be>

Facebook: www.facebook.com/NicolausPoppelius

